

Epistemolojik ?nan Ölçe?i – T?p E?itimi Alan? Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Epistemolojik ?nan Ölçe?i – T?p E?itimi Alan? Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21037>

Özet

Bu ölçek, bireylerin bilgiye ve öğrenmeye dair inançlarını ölçmek amacıyla **epistemolojik inanç** boyutlarını incelemektedir. Özellikle tıp eğitimi alanına yönelik olarak uyarlanmıştır. Şeyda Ferah Arslan ve Özlem Sarıkaya tarafından 2019 yılında yapılan **geçerlik ve güvenirlik** çalışması sonucunda, toplam 24 maddeden oluşan ve dört faktörlü bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Ölçek, tıp öğrencilerinin bilgi edinme süreçlerine dair temel varsayımların değerlendirilme için önemli bir araçtır ve öğrenme yaklaşımlarının anlaşılmasına katkı sağlar.

Anahtar Kelimeler

Epistemolojik İnanç, Tıp Eğitimi, **Geçerlik ve Güvenirlik**, Faktör Analizi, Bilginin Kaynağı, Öğrenme Yeteneği, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Şeyda Ferah ARSLAN, Özlem Sarıkaya

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **tıp eğitimi** alanındaki öğrencilerin bilgiye dair inançlarını (epistemolojik inançlar) güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu inançlar, öğrencilerin öğrenme stratejilerini, motivasyonlarını ve akademik başarılarını doğrudan etkilediği için eğitimsel araştırmalar açısından kritik öneme sahiptir.

Uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin yapısını tıp bilimlerinin kendine has bilgi doğası ve öğrenme ortamı için uygunluğunu test etmeyi hedeflemiştir. Bu sayede, tıp fakültesi müfredatının ve pedagojik yaklaşımlarının epistemolojik inançlar üzerindeki etkileri incelenebilir.

Yapı

Ölçek, bireylerin bilginin doğası, bilme süreci ve öğrenmenin dinamikleri hakkındaki kişisel teorileri olan **epistemolojik inanç** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, öğrencilerin karmaşık tıbbi bilgiyi nasıl algıladıkları ve içlediklerini anlamak için merkezi bir kavramdır. Yapılan geçerlik çalışması sonucunda, ölçeğin tıp eğitimi alanına özel olarak dört ana alt boyutta yapılandırılmıştır:

Bilginin kaynağı: Bilginin doğrudan mı (otoriteden) yoksa kişisel çarkarım yoluyla mı elde edildiğine dair inançlar.

Öğrenme yeteneği: Öğrenme kapasitesinin doğuştan sabit mi yoksa çabayla geliştirilebilir mi olduğuna dair inançlar.

Ö?renme çabas?: Ba?ar?l? ö?renmenin temelinde harcanan zaman ve gayretin rolüne dair inançlar.

Bilginin tek ve kesinli?i: Bilginin mutlak, de?i?mez ve kesin olup olmad???na dair inançlar.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal **geçerlik** çal??malar?, faktör yap?s?n?n t?p e?itimi ba?lam?na uygunlu?unu göstermi?tir. Ba?lang?çtaki maddeler üzerinde yap?lan analizler sonucunda toplam 14 madde ölçekten ç?kar?larak, 24 maddelik nihai forma ula??lm??t?r. Bu eleme süreci, ölçe?in yap?sal safl???n? art?rm??t?r.

Yap?lan istatistiksel analizlerde, ölçe?in madde toplam puan korelasyon de?erleri 0.314 ile 0.586 aral???nda saptanm??t?r; bu, maddelerin ölçülen genel yap?y? yeterli düzeyde temsil etti?ini göstermektedir. Ayr?ca, faktör yüklerinin 0.470 ile 0.743 aral???nda oldu?u belirlenmi?tir, bu da maddelerin ait olduklar? faktörleri güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık **güvenirlik** analizleri, ölçe?in genel olarak yüksek düzeyde tutarlılık sergiledi?ini ortaya koymu?tur. Tüm ölçek için hesaplanan genel **Cronbach Alpha** de?eri 0.84 olarak bulunmu?tur, bu de?er ölçe?in psikometrik aç?dan güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Dört alt boyut için ayr? ayr? yap?lan iç tutarlılık analizleri ise ?öyledir:

Bilginin kayna?? alt boyutu için **Cronbach Alpha**: 0.79

Ö?renme yetene?i alt boyutu için Cronbach Alpha: 0.85

Ö?renme çabas? alt boyutu için Cronbach Alpha: 0.77

Bilginin tek ve kesinli?i alt boyutu için Cronbach Alpha: 0.65

Görüldü?ü gibi, alt boyutlar?n büyük ço?unlu?u yüksek iç tutarlılık sergilemektedir. "Bilginin tek ve kesinli?i" alt boyutunun alpha de?eri (0.65) di?erlerine göre daha dü?ük olsa da, bu de?er kabul edilebilir alt s?n?r olarak de?erlendirilebilir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü belirlemek amac?yla gerçekte?tirilen **faktör analizi** sonucunda, ölçe?in dört faktörlü yap?s? do?rulanm??t?r. Bu yap?, t?p ö?rencilerinin epistemolojik inançlar?n?n dört farklı boyutunu ayr??t?rmaktadır. Analizler, bu dört faktörün ölçe?in varyans?n?n önemli bir k?s?m?n? aç?klad???n? göstermi?tir.

Faktör yap?s? ve nihai madde da??ılım? a?a??daki gibidir:

Bilginin kaynağı: 6 madde

Öğrenme yeteneği: 8 madde

Öğrenme çabası: 8 madde

Bilginin tek ve kesinliği: 2 madde

Toplamda 24 maddeden oluşan nihai ölçek, tıp alanındaki karmaşık ve sürekli değişen bilgi yapısının algılama biçimlerini başarıyla ölçmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kağıt/Kalem veya Dijital Uygulama

Language Available: Türkçe

Population Group: Tıp Fakültesi Öğrencileri

Age Group: Üniversite Düzeyi (Genç Yetişkin)

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki tıp fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin epistemolojik inançlarını ölçmek amacıyla standardize edilmiştir.

Test Methodology: Ölçek, 5'li **Likert Ölçeği** kullanılarak yanıtlanmaktadır. Derecelendirme, 1 (Kesinlikle katılmıyorum) ile 5 (Tamamen Katılıyorum) arasında değişen seçeneklerden oluşur.

Anahtar Kelimeler

Epistemoloji, Öğrenme, Tıp Öğrencisi, Faktör Yüğü, Cronbach Alpha, İç Tutarlılık, Madde Analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: ferahtuygar@myinet.com (Sorumlu Yazar: Feyda Ferah ARSLAN)

Correspondence Address: Yazarların kurumsal iletişim bilgileri için ilgili akademik makaleye başvurulması önerilir.

Ünvanlar, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin tıp eğitimi alanına uyarlanması formu, 2019 yılında yayımlanan akademik çalışmaya ile

kullan?ma sunulmu?tur. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri konusunda sorumlu yazar ?eyda Ferah ARSLAN ile ileti?ime ge?ilmesi gerekmektedir.

?leti?im e-posta adresi: ferahtuygar@mynet.com

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi burada indirilebilir: epistemolojik-inanc-olcegi-tip-egitimi-alani-formu-toad.pdf

Kaynaklar

Arslan, ?. F. ve Sar?kaya, Ö. (2019). Epistemolojik ?nanç Ölçe?inin t?p e?itimi alan? için **ge?erlik ve g?üvenirlik** çal??mas?. *T?p E?itimi Dünyas?*, 18(54), 10-20.

Epistemolojik ?nanç Ölçe?i - T?p E?itimi Alan? Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bilginin kayna?? (6m)

Ö?renme yetene?i (8m)

Ö?renme çabas? (8m)

Bilginin tek ve kesinli?i (2m)